

SACĻA MAKSIA

Piedalaties
starptautiskajā
risināšanas
turnīrā!

32

1. augustā 1938. g.

25
SANT

re

Liepājas pilsētas meistarības turnīrs

Kad dažā labā vietā šachisti, kas ziemā rosiģi pulcējušies pie raibā šacha galdiņa, vasarā izklicduši, kur kuŗais, atpūšas, lai atjaunotiem spēkiem atkal rudenī pulcētos, liepājniekiem arī šī vasara paiet ļo spraigās cīņās. Vienā saimē tie sanāk Freihoļa kafejnīcā, lai divas reizes nedēļā krustotu šķēpus Liepājas meistara nosaukuma dēļ.

Meistarības turnīrā piedalās pavisam 18 spēlētāji: Strazdiņš, Bergmanis, Jansons, Ukstiņš, Ošs, Bleks, Grundmanis, Ozols, Kensmiņš, Vilmanis, Kaurāts, Rišķins, Rožleja, Kosa, Sucharevskis, Zvilna, Techo un Apogs. Pirmāis no tiem ierindots jau Latvijas spēcīgāko šachistu tabelē; dažs labs no pārējiem ir savu klubu un biedribu meistari. Un tomēr gadās, ka kāds vājāks turnīra dalībnieks smaidīdams pieceļas no galdiņa, ļo viņš, lūk, tomēr pieveicis meistarū.

Pirmā kārtā, kad spēlētāji vēl nebija iegājuši «azartā», visi spēlēja cik labi vien spēja. Strazdiņš uzvarēja Zvilnu, Bleks ļoti spēcīgi nospēlētā partijā pieveica Kaurātu, arī Grundmanis uzvarēja Vilmani, toties Bergmanis, Jansons, Ošs un Ozols atzina Sucharevskā, Dr. Kosā, Rišķina un Kensmiņa pārākumu, bet neizšķirti spēlēja Ukstiņš ar Rožleju. Nespēlēja Apogs ar Techo.

Otrā kārtā Apogs zaudēja Vilmanim, Rožleja Grundmanim, Zvilna Ukstiņam un Kaurāts Kensmiņam. Pēdējo partijas galotne pēc melno 5. gāģiena bija:

Baltie: Kg; Zh6—Ba2—b2—f2—g3—h2.

Melnie: Kd8—Zb4—Ba6—b6—f6—g6—h7.

Baltie turpināja: 31 a5—Zd3 32. b4—Ke7 (labāk bija 32... Ze1! ar sekojošo Ze2) 33. Kf1—Ze5 34. Ke2—Kf8 35. f4—Ze4 36. a4—f5 37. g4—Kg7 38. g5—Zb2 39. b5!—a5 40. h4—Za4; 41. Kd5—Ze5+ 42. Kd2—Ze4+ 43. Ke2—Zd6 44. h5—Zb5; 45. Zf5;—g5 un melnie uzvarēja.

Rišķins jau 19. gāģienā piespieda padoties Ozolu, Sucharevskis pieveica Oši tāpat arī Techo Jansonu, bet Dr. Kosa ar Bleku pēc partijas pirmajiem 20 gāģieniem vienojās par neizšķirtu. Strazdiņš bija aizkavēts ierasties, kādēļ viņa un Bergmaņa spēli atlika. Pie otrreizējas neierašanās turnīra tabelē tiek ierakstīta nulle.

Trešā kārtā Bergmanis guva punktu no Apoga, Jansons galotnē uzvarēja cienīgu pretnieku — Strazdiņš, Vilmanis viegli pieveica Kaurātu, Ošs, Bleks un Kensmiņš atzīmēja savā labā punktus no Zvilnas, Sucharevskā un Rišķina, bet Ukstiņš tādu atdeva Techo, Ozols Rožlejam un Grundmanis galotnē zaudēja enerģiski spēlējošam Dr. Kosam.

Ceturrtā kārtā norisinājās, var teikt, pēc sistēmas; stiprākais uzvar vājāko. Apogs kārtējo nulli saņēma no Kaurāta, tāpat arī Rožleja no Kensmiņa, Zvilna no Bleka un Techo no Oša. Sucharevskis veica Grundmani, kas par maz sagatavojies tik nopietnam turnīram, un Strazdiņš

Ukstiņu. Neizšķirti beidza Rišķins ar Vilmani un Bergmanis ar Jansonu. Atlikta Dr. Kosas un Ozola partija — pirmais neieradās.

Piektā kārtā Kensmiņa un Dr. Kosas partijā radās šāds stāvoklis:

Baltie: Ke2, Dc1, Te1, h1, Zd2, d4, Ba3, b4, c5, e5, g4, h5;

melnie: Kg8, Dc7, Td5; e8, Lg6, Ze5, Ba7, b7, c6, f6, h7;

Baltie, vairīdamies no melno drauda T:e5+, spēlēja 1. Zc4, kam sekoja 1... Td4:!! 2. ed—Zd5+ 3. Kd2—Df4+! 4. Kc3—Zc1; 5. Te8+—Le8; 6. Zd6—D5+ un baltie padevās.

Strazdiņš, spēlējot ar melniem; pret Oši, līdz galotnei spēlēja ļoti loģiski, bet beigās tomēr zaudēja. Ukstiņš, Grundmanis un Vilmanis uzvarēja Bergmani, Zvilnu un Rožleju, bet labi spēlējošais Bleks pret Techo panāca tikai neizšķirtu. Nebija ieradusies Apogs, Ozols un Kaurāts, kādēļ Jansonam Sucharevskim un Rišķinam bija «brīvdiena».

Sestā kārtā Sucharevskis pēc melno, Kensmiņa, 22. gāģiena Tf8—e8! stāvokli.

Baltie: Ke1, Da3, Tg4, ht, Le5, ft, Zc5, d2, Bb2, d5, f2, g2, h5.

Melnie: Kg8, Dd8, Te8, e8, Lb7, f6, Zb6, d7, Bab, c4, f7, g7, n6 kļūdidamies gāja 23. Lc4:??, kam, protams, sekoja melno 23... Ze5, un balto labajam stāvoklim un partijai bija beigas. Vietā bija 23. Zce4! ar lielisku spēli baltajiem. — Dr. Kosa ieguva Vilmaņa dāmu, un arī partiju. Vājāk, kā agrākos turnīros, spēlēja Strazdiņš, kas arī šoreiz zaudēja Blekam. Techo uzvarēja Grundmani tāpat Jansons Ukstiņu, bet Bergmanis zaudēja Ošim, un Apogs ar Rišķinu draudzīgi deva viens otram puspunktu. Rožleja un Zvilna guva punktus bez spēles no Kaurāta un Ozola ļo pēdējie atkārtoti neieradās.

Septītā kārtā noritēja zem «nelaimīgas zvaigznes». Dr. Kosa, spēlējot ar melniem, ielaidās pārāk dziļās kombinācijās pret Kaurātu un zaudēja. Arī Strazdiņam šoreiz īsti neveicās: tā pretinieks, Grundmanis, atvairījis bīstamu uzbrukumu, pats radīja raibu stāvokli pretinieka karaļa spārnā, panākot ar mūžīgo šachu neizšķirtu. Labāk gāja Kensmiņam, kas ieguva punktu no Zvilnas. Turpretī Ozols un Vilmanis ieguva tikai nulli no Techo un Sucharevskā. Ukstiņš ar Apogu nespēlēja, Jansons un Rožleja neieradās, un Bleks ar Bergmani partiju atlika.

Pēc septītās kārtas turnīra priekšgalā Kensmiņš ar 6 p., tālāk Bleks 5, Dr. Kosa 4½, Techo 4½, Ošs 4, Sucharevskis 4 p. u. t. t.

Tuvākā laikā «šacha mākslas» slejas kļūs bagātākas ar jaunu nodāju, kuŗa būs veltīta

BRIDŽAM.

Latvijas šacha savienības oficiālais orgāns

«Šacha Māksla» redakcija un kantoris: Rīgā, Dzirnau ielā 57. Kantoris atvērts katru dienu no plkst. 10—14. Redakcija atvērta sestdienās no plkst. 13—14.

Atb. redaktors: Adv. Alberts Melnbārds.
Redaktori: Laimons Mangalis, Jānis Frīde.
Izdevējs: Nikolajs Seglenieks.

Redakcijas tālruni:	Abonēšanas maksa:
Atbildīgais red. 26607	1 m. Ls —,50 6 m. Ls 2 80
Redakcija . . . 50091	3 " " 1,50 12 " " 5,40
Izdevējs 30602	Uz ārzemēm 75% dārgāk
	Pasta tek. rēķ. Nr. 11355

I z n ā k katra mēneša 1. un 15. dienā.

2. gads

Nr. 32.

1. augustā 1938. gadā

Laimons Mangalis

Vienībā spēks!

Šacha pasaulē latviešiem ir liels vārds un pilnīgi pelnīts vārds. To mums ir gādājuši mūsu šacha praktiķi, kuŗu priekšgalā tagad izvirzījies lielmeistars V. Petrovs. Bet ir vēl kāda mazāka grupa, kuŗa ne mazāk veikusi Latvijas šacha propogandā — tā ir problēmistu saime. Gan Latvijā viņa nav izpelnījies to ievēribu, kāda tai ir ārpus mūsu valsts robežām. Bet tas, liekas, ir tādēļ, ka problēmistu pie mums vēl ir ļoti maz.

Tas tomēr vēl nebūt nenozīmē, ka arī viņu sasniegumi būtu tik mazi. Paraudzīsimies: 1954. g. uzvara starptautiskajā uzdevumu risināšanas sacensībā. 1956. g. tai pašā sacensībā 2. vieta, 1957. g. — 3. vieta. 1955. g. rīkotāja bija Latvija un atkal lielisks sasniegums, jo mūsu uzdevumi izrādījās visgrūtākie, kādi līdz tam šai sacensībā bija redzēti. To pierādīja tas, ka pareizi visus uzdevumus atrisināt spēja tikai 3 dalībnieki. Šis sasniegums nav pārspēts vēl tagad.

Arī citās risināšanas sacensībās, kā «Deutsche Schachzeitung», «Die Schwalbe» u. t. t. latvju sasniegumi ir ļoti zināmi, pirmajā pat vienu laiku latviešiem bija neapstrīdama «monopolitēsa» uz visām pirmajām godalgām.

Kompozīcijā A. un P. Keirānu un E. Gizes vārdi ir pazīstami visā pasaulē. Viņu panākumu virknē redzam neskaitāmas godalgas, gūtas dažādu valstu turnīros. Arī jaunā paaudzē daudz jau veikusi — lai minam E. Lazdiņu un F. E. Valciņu, kuŗu vārdi tāpat nav vairs sveši starptautiskajā problēmu pasaulē.

Un tomēr — neskatoties uz šiem lieliskajiem sasniegumiem, jāsaka, ka tas viss ir sasniegts gandrīz bez kāda organizēta darba. Liekas,

būs pilnīgi skaidrs, ko varētu sasniegt, ja turpmākajam problēmu darbam izstrādātu plānu, veiktu darbu organizētā veidā.

Zinām, ka Minchenes olimpiādē notika pirmais valstu problēmu kompozīcijas turnīrs un, cerēsim, tas notiks arī turpmāk. Tur godalgas izpelnījās katrs atsevišķs dalībnieks par savu sasniegumu, bet medāļas piešķīra valstīm galīgajā klasifikācijā.

Tā tad — galvenais šai sacensībā bija aizstāvēt valsts krāsas un to mēs, latvieši, bijām aizmirsuši. Aizmirsīsim šādās cīņās savas personīgās intereses un vienosimies vienam mērķim, lai roku rokā palīdzētu kopīgi kaldināt uzvaru mūsu dzimtenei. Par to gan vēl laiks runāt, jo olimpiāde notiks tikai pēc dažiem gadiem, bet durvju priekšā jau stāv tradicionālā starptautiskā risināšanas sacensība — un šeit atkal jāpieskaņas kādai sāpīgai lietai.

Kad savā laikā mūsu žurnāla slejās tiku uzrādījis dažas mūsu šacha dzīves ēnas puses, ar izbrīnu un rūgtumu uzņēmu pārmetumus, kuŗi nāca pat no tādām šachistu rindām, kuŗiem šis raksts nemaz nebija domāts. Tādēļ ar zināmām bažām rakstu sekojošās rindās, vai arī tās tiks tikpat neobjektīvi novērtētas.

Vai kāds mūsu futbolists vai vieglatlēts var pateikt: «Nē, es šoreiz negribu piedalīties valstu sacīkstēs!» To viņš nevar, jo to viņam neļauj sporta mīlestība, to neļauj pienākuma apziņa pret mūsu valsti. Un ja kāds tomēr atrastos, tad ir pietiekoši daudz līdzekļu, lai šādus «sportistus» izolētu arī no turpmākām spēlēm.

Tādēļ vairāk kā anekdots izklausās šāds gadījums, «šacha arēnā»: starptautiskā risināša-

Atklātnes Botviniķa—Levenfiša mača

Parasti mačos atklātņu repertuārs ir ļoti vienkāršs. Katrs, kas gatavojas mačam, izstrādā sev galveno spēles sistēmu — kā ar melniem, tā arī ar baltiem. Vienas vai divu sistēmu pamatīga analīze prasa lielu laiku un darba patēriņu, tādēļ atsacīšanās no šādas iepriekšēji izstrādātas sistēmas notiek tikai ārkārtīgos gadījumos, kad pamana tās nelietderību. Aļechins mača ar Kapablanku, 1927. gadā, spēlējot ar baltiem pret ortodoksālo sistēmu, pielietoja gandrīz vienīgi variantu ar Zc3—e4, turpretim ar melniem spēlējot — izvēlējās t. s. Šveices aizsardzību (ar gājienu a7—a6). Mača Aļechins — Eive šādā ilgstošā pārbaudījumā iekļūva slāvu aizsardzība.

Botviniķis mūsu mača pirmajā pusē izvēlējās regulāri ar melniem Nimcoviča aizsardzību. Mača partijas tādēļ padziļināja šīs atklātnes vispārējo izpratni, un nav šaubu, ka šo partiju iespaidots arī Eive (sākot ar 8. partiju) sāka to pielietot revanša mača pret Aļechinu.

Līdz mūsu mača laikam teorijas pēdējais sasniegums Nimcoviča aizsardzībā skaitījās Eives — Botviniķa partija Notingēmā, 1956. gadā. Pēc 1. d4—Zf6 2. c4—e6 3. Zc3—Lb4 4. Dc2—d5 5. cd—Dd5: 6. e5—e5 7. a3—Le5: + 8. bc—b6 9. Zf5—Zbd7 10. c4—Dd6 11. Lb2—Lb7 12. Le2.

turpinājums bija 12... Te8 15. 0-0—Le4 14. Dc3—0-0 15. Tad1—Tfd8 16. d5 un iniciatīve baltu rokās. Komentārejot Notingēmas turnīra grāmatā šo partiju, Aļechins aizrāda, ka 16. d5 vietā spēcīgāki būtu bijis 16. Ze3, kas dotu baltiem pat jau zināmu pārsvaru.

Mūsu mača 5. partijā Botviniķis atrada šim variantam tomēr ievērojamu pastiprinājumu. Diagrammā uzrādītajā stāvoklī viņš spēlēja 12... cd! 13. ed—0-0 14. 0-0—Zg4 15. h3—Lf3: 16. hg—Le2: 17. De2:—Tac8 un melno spēle vismaz nav sliktāka.

VIII. partija Aļechina—Eives mača, kas bija liela trokšņa cēlonis teorijā, pēc būtības tomēr nemaina šī varianta novērtējumu. Eive spēlēja 8... b6 vietā — 8... Zbd7, kas tomēr ir

nas sacensībā 5 dienas pēc risinājumu nosūtīšanas termiņa notecēšanas, kļūst zināms, ka kāds no komandas dalībniekiem nav nosūtījis savus risinājumus. Paskaņojums, ko viņš sniedz, ir vairāk kā pārsteidzošs: «Man nebija naudas (55 sant. pastmarka!) ar ko nosūtīt. Tiesām aukstasinība! Un tas tomēr nav anekdots».

Kā redzams, atrodas vēl laudis, kuriem pieņēmuma apziņas jēdziens nemaz nav. Kas dažu santīmu dēļ aizmirst, ka viņš nepiedalas vis savā, bet Latvijas vārdā, jo šī komanda nes Latvijas valsts komandas nosaukumu un katrs viņas dalībnieks ir atbildīgs par savu darbu komandas kopībā.

Cik tālu tas grautu mūsu iekšējo disciplīnu, varam nogaidīt un pamazām visu labot, bet ja tas sniedzās pāri mūsu zemes robežām un saistās ar Latvijas vārdu, tad šeit vairs nevaram pieiet tik vienaldzīgi. Vai nu mēs cināmies godam un tīru sirdsapziņu ņin nesam Latvijas vārdu, vai ja to nespējam, tad labāk nepiedalāmies nemaz.

Kamēr mums nav līdzekļu, kā novērst dažu atsevišķu šachistu nenošvērto rīcību, liekas, nav nozīmes arī manam ierosinājumam. Vismaz nav cerību viņu realizēt.

Nemot paraugam dažādo sporta nozaru valsts komandu sastādīšanu, arī starptautiskajai ri-

sināšanas sacensībai būtu sastādāma komanda, kurā nozīmētajiem šachistiem līdzdalība būtu obligāta.

Komandā nozīmētu pieļaujamo dalībnieku skaitu, kas sastādītos no apm. 12 līdz šim labākos rezultātus uzrādījušiem risinātājiem; tālāk sekotu risinātāji, kurus sasniegumi liek cerēt, ka sistēmatiskais darbs dos labas sekmes, tā tad — ar to mēs audzinātu rezerves. Un beigās, ja atliek brīvas vietas, atļaut piedalīties arī vairāk vai mazāk piedzīvojušiem risinātājiem, tomēr prasot arī no viņiem kārtīgu un apzinātu darbu.

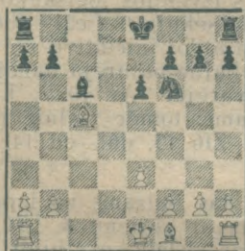
Līdz šim komanda sastādījās no problēmīstiem, kuri paši pieteicās atsaucoties LSPB uzaicinājumam. Sprotams, ka ārpus ierindas vienmēr palika viens otrs labs spēks, kā arī mazāk piedzīvojušis problēmīstis, kaunēdamies tādā sarīkojumā «izgāzties». Tādēļ, domāju, neviens neapstrīdēs, ka sastādītās komandas spējas un priekšrocības daudzārt pārspēs tādu «brīvprātīgo» komandu. Ar to būtu novērstas arī kuriozas stāvoklis, jo problēmīstiem līdz šim ir vienīgā Latvijas valsts komanda, kurai nevis sastāda, bet kas pati noorganizējas.

Bet... un šis bet ir galvenais — ko darīsim, ja viens otrs problēmīstis atteiksies piedalīties šādā sastādītā — obligātā komandā? Un ja kādam atkal pietrūks 55 santīmu?

vājāks, jo tūlīt noteic dāmas zirdziņa stāvokli, pēc kam Alechins pielietoja jauninājumu 9. f3. Partijas turpinājums rāda, ka pēc (1. d4—Zf6 2. e4—e6 3. Zc5—Lb4 4. De2—d5 5. Cd—Dd5: 6. e5—e5 7. a5—Le5: 8. bc—Zbd7 9. f5) 9... cd 10. cd—Zb6 11. Ze2—Ld7 12. Zf4—Dd6 13. Ld2—Te8 14. Db2—Zfd5 15. Zd5:—ed 16. Lb4—De6 17. Kf2—f5! (17... Za4? vietā) baltiem grūti aizkavēt melniem panākt izlīdzinājumu. Alechins par spēcīgāku uzskata 9. Ze2!, lai pēc 9... cd varētu turpināt 10. cd—Zb6 11. Ze5 un baltiem jūtams pārsvars.

Labākais turpinājums melniem ir 8... 0-0 Ja tagad 9. f5, tad 9... cd 10. cd—Zc6 ar tālāko e6—e5 un labāku spēli. Ja turprietim 9. Zf3, tad pēc 9... b6 un 10... Zbd7 ar vilcienu kārtības maiņu rodas spēle kā 3. partijā minētā mačā.

Tādēļ es biju piespiests atzīt, ka attīstības plāns ar 6. e5 un 7. a5 ir nepietiekošs pat minimālā pārsvara iegūšanai un tādēļ 5. partija pielietojtu turpinājumu, ko reiz izmēģināja Ragozins pret Botvīniku (Maskavā, 1956. g.). Un proti: 6. Zf5. Sekoja: 6... e5 7. Ld2—Le3: 8. Le5:—cd 9. Zd4:—Zc6 10. e5—Zd4: 11. Ld4:—Ld7 12. De3—De5: 13. Le5:—Le6.

Divu laidņu pārsvars ir acimredzams. Baltie šeit spēlēja 14. f5!—Zd7 15. Ld4 (labs arī 15. Ld6) —f6 16. e4—Ke7 17. Le2—a6 un baltiem vajadzēja ar 18. a4 aizkavēt nomaīņu Lc6—b5 un ierobežot melno figūru darbības lauku.

Ar analīzi, protams, grūti pierādīt, vai balto pārsvars ir pietiekošs uzvarai, tomēr melniem, kuri šinī aizsardzības sistēmā gaida tikai neizšķirtu, tādēļ šī varianta pielietošana ir pilnīgi neracionāla. Tādēļ Botvīniks mača 7. partijā 9... Zbc6 vietā vilka 9... e5. Šis gājieni jau 1956. g. bija no manis un A. Sokolska ieteikti ar turpinājumu: 10. Zf5—Lf5: 11. Df5:—Zc6 12. e5—0-0 13. Td1—De4 ar izlīdzinājumu. 7. partija baltie tādēļ izmēģināja no tā izvairīties ar 10. Zf5—Zc6 11. Tad1!?

Botvīniks atteicās no asumiem, kas rodas pēc 11... Da2: Viņš uzrādīja sekājošā interesantu variantu: 12. Ze5:—Ze5: 13. Le5—0-0 14. Lf6—gf. 15. e5 (ne 15. De5—Le6 16. Df6:—Da5+ 17. De5—De5:+ 18. bc—Tf8+) 15... Le6 16. Ld5—Lb5 17. De7—Ld1: 18. Dg5+—Kh8 19. Dh4—Da5+

20. Kd1:—f5 21. Df6+ un mūž. šahs (šinī variantā melnie tomēr uzvar, ja turpinātu 19... Da5+ vietā 19... Lh5!, un ja 20. Dh5:, tad 20... Da1+ 21. Ke2—Db2:+ 22. Kf3—f5 23. Lf5:—Dg7 u. t. t. Ja baltie spēlētu 20. Df6:+, tad pēc 20... Kg8 21. Dg5+—Lg6 baltiem nav pietiekoša uzbrukuma. Red. piez.). Balto rīcība ir vēl arī citi interesanti turpinājumi.

Partija bija: 11... De5 12. e5—0-0 (12... Zd5? 13. Ze5:—Ze5: 14. Dd2) 13. Le2—Lg4 14. 0-0—Tae8 15. Db5 (15. Td2—b5!) De7 16. h5—Lh5 17. Da4 (aizkavējot 17... e4, pēc kā sekotu 18. Zd4—Zd4: 19. Lh5:—Zh5: 20. Dd4:+) —Tfd8. Šinī stāvoklī balto spēlei priekšrocība vājā bandiņka e5 un divu laidņu pārsvara dēļ. Tādēļ iespējams, ka 11... Da2: ātrāki noved pie izlīdzinājuma.

Pamatojoties uz mača partijām, var secināt, ka gājieni 4. De2 Nimceviča aizsardzībā ir pāzaudējis visas priekšrocības. Nav šaubu, ka tuvākajos turnīros uzmanību izpelnīsies turpinājums 4. Zf5.

Slāvu aizsardzība mūsu mača laikā tika pielietota tikai vienā atzarojumā: 4 reizes es pielietoju aizsardzības sistēmu, kas pazīstama ar nosaukumu Schlechter—Grinfelda aizsardzība. Pēc 1. d4—d5 2. e4—e6 Botvīniks vienmēr spēlēja 3. Ze5. Kā zināms, tad šī gājiena reputācija bija samaitāta pēc partijas Eive—Fains, Amsterdamas 1956. g. turnīrā, kurā bija 3... de 4. a4—e5 ar labu spēli melniem. Alechins pedēja mača izmēģināja jauninājumu ar baudiņka un figūras ziedošanu 4. e4—e5 5. Le4:?! kas tomēr šķiet neatradis sekotājus. Ko bija nodomājis Botvīniks, tas palicis nezināms, jo, izvairoties no t. s. «sagatavotām lamatām», es vienmēr turpināju 5... Zf6. Botvīniks savukārt izvairījās no variantā 4. Zf5—de 5. a4, ko es pamatīgi izstudēju jau 1956. gadā un turpināja 4. e5. Tālāk bija: 4... e6 5. Zf5—Lg7. Teorija šeit ieteic baltiem 6. Db5, tomēr jau Tbilisas čempionāts uzrādīja melniem izdevīgu aizsardzību šinī variantā. Tādēļ 6. Ld5—0-0 7. 0-0.

Lūk pamatstāvoklis, no kura izejot tad 2., 4., 8. un 10. mača partijās norisinājās tālākā darbība. Šeit melniem ir sekojošas iespējamas:

I. 7... Lg4. Pēc tā ir nepatīkams 8. Db5—Lf5: 9. gf un baltiem spēcīgs centrs un 2 laidņi turklāt. Neko nedod 9. Db7:—Lg2: 10. Kg2—Dd7.

II. 7... Zbd7. IV. mačpartijā bija: 8. cd—Zd5: (piespiests, jo pēc 8... cd zirdziņa stāvoklis uz d7 ir ļoti neērts un melniem būs jāpāterē 2 tempus, lai pārvestu zirdziņu caur b5 uz e6) 9. e4—Ze5: 10. bc—e5 11. La5 un pat pēc labākās aizsardzības 11... b6 (partijā bija 11... a6 ar 12... De7?) 12. De2—Lb7 13. La6—De3: 14. Lb7:—Db7: 15. e5 melniem saspīesta spēle.

III. 7... e6. II. partija bija: 8. b5—Zbd7 9. De2—Tfe8 10. Lb2—b6 11. Tad1—Lb7 12. Ze5—Ze5: 13. de—Zd7 14. f4—De7 15. cd—ed 16. e4—d4 ar neapveramiem sarežģījumiem. Lai novērtētu gājienu 7... e6, tad jāizrāda uz iespējamo nozarojumu: 10... e5 (10... b6 vietā) 11. de—Ze5: 12. Ze5:—Te5: 13. Zd5:—Zd5: 14. Le5:—Le5: 15. cd—Lat: 16. Tat:—Dd5:—, jeb 13. cd—Zd5: 14. Ze4!—Te8 15. Lg7:—Kg7: 16. Db2+—f6 17. Tad1—Lf5 ar drīzu izlīdzinājumu.

IV 7... b6! 8. b3. VIII. mačpartija bija: 8... Lb7 9. La5—Tfe8 10. Tac1—e6, un šeit baltie varēja iegūt pārsvaru, spēlējot 11. Ze5—Zbd7 12. f4, jo pretinieks c6—c5 nav iespējams Zb5 dēļ. Pie baltā laidņa stāvokļa uz a5 var atgāties, ka punkta d6 novājinājums kļūst būtams. Tādēļ 10. partijā melnie pēc 8. b5 sāka negaidītu pretuzbrukumu ar 8... c5!? Sekoja: 9. de—Ze4 10. Le4:—de 11. Dd8:—Tfd8: 12. Zd4—bc 13. Zde2—Lg4 un melnie stāv izdevīgāki. Stāvoklis pēc melno 8. gājiena tik sarežģīts, ka baltiem ieteicams mierīgi turpināt 9. La5, tā cenšoties realizēt savu pārāko attīstību.

Ļoti interesanti ir Kmocha slēdzieni. Viņš analizējot Alechina—Eives mača teorētiskos sasniegumus, nonāk pie slēdziena, ka slāvu aizsardzībā melniem vislabākais turpinājums ir Schlechter—Grinfelda sistēma, ko izvēlēties Levenfišs.

11. un 13. partijā Botviniķis izvēlējās Grinfelda aizsardzību. 11. partijā pēc 1. d4—Zf6 2. c4—g6 3. Ze3—d5 4. Lf4—Lg7 5. e3—0-0 baltie spēlēja vāji 6. Zf3, pēc kam 6... c5 tūlīt deva melniem ērtu spēli. Tajāk sekoja 7. de—Da5 8. Da4—De5: 9. Db5—Db5: 10. Zb5:—Za6 11. Tad1—Le6 12. Zfd4—Ld7 13. Le5—Tfe8 un melniem jūtams pārsvars attīstībā.

Daudz vērtīgāka šī Grinfelda varianta novērtējumam ir 15. partija, kurā baltie izlaboja savu nolaidību, ko tie atļāvās 11. partijā un nospēlēja 6. Db3! Teorija uzskatīja, ka šeit melniem nav labāka gājiena par e7—c6, pēc kā tiem saspiesta spēle. Tomēr Botviniķis piedāvāja bandinieka upuri ar 6... c5. Tajāk sekoja 7. cd—cd 8. ed.

Līdzīgs bandinieka ziedojums atgādijas turnīra partijā Alechins—Eive (Bernē, 1932. g.) Alechins tur aizsargāja bandinieku d5 ar Lf1—c4, tomēr bija spiests nomainīt balto lauciņu laidni un Eive varēja vienā stāvoklī iegūt lielu pārsvaru. Es izvēlējos loģiskāko turpinājumu: pēc 8... Zbd7 sekoja 9. Le2!—Zb6 10. Lf5. Melnie negribēja atdot iniciatīvu un turpināja 10... Lf5 pēc kam baltie paturēja bandinieku un galu galā vēl uzvarēja. Ar 10... Lg4 bandinieks bija atgūstams, tomēr melnie pēc 11. Lg4:—Zg4: 12. Zf5—Zf6 13. d6!—ed 14. 0-0 paliek ar smagu spēli.

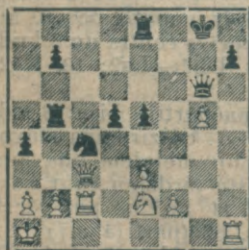
Tādēļ, kā tas redzams no iepriekš paskaidrotā, variants ar gājienu 4. Lf4 vēl joprojām uzskatāms par vislabāko atbildi Grinfelda aizsardzībā.

Sporta Pasaule

tagad iznāk 3 reizes nedēļā — pirmdienās, ceturtdienās un sestdienās

Mācātie kombinēt!

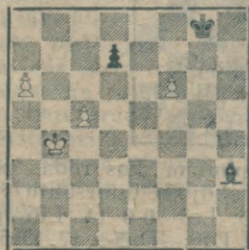
25.

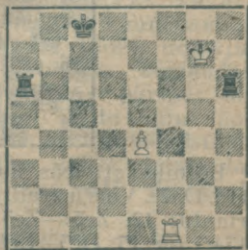
26.

27.

28.

25. Kā melniem uzvarēt? 26. Kurš gājiena dod baltiem uzvaru?

27. Vai baltie var uz-

varēt? 28. Vai baltie var panākt neizšķirtu?

Šacha „spēle“ un cīņa par punktiem

Vārdu «spēle» es šeit ar nolūku lieku pēdīnās tādēļ, ka šacha spēlei, tāpat kā visām citām spēlēm un kā tas ir analogiski arī sportā, ir daudz tādu cīnītāju, kuriem galvenais nav uzvara par katru cēnu, bet pats spēles prieks, cīņas moments, cīņas skaistums.

Šacha dzīvē šādi šacha spēlētāji ir viss šachistu kadra pamats, no kura izaug un izvirzas nākošie klases spēlētāji — turnīru dalībnieki. Paši viņi, ja arī piedalās kādā turnīrā, redzamus panākumus negūst. Viņi spēj sagādāt turnīros pārsteigumus, nacerēti pieveicot vienu otru no spēcīgākiem turnīra dalībniekiem, bet turnīru tabulās viņu vārdi lasāmi parasti saraksta lejas galā.

Kādēļ? «Rutinas trūkums.» teiks daudzi. Kas tad ir īsti šī «rutina» un kā viņa izpaužas turnīra laikā?

Izsekojot kāda Rīgā notikuša turnīra gaitai, uzkrāju novērojumus par atsevišķu spēlētāju cīņas paņēmieniem un panākumiem. Šo novērojumu rezultātā man vajadzēja revidēt savu jēdziena «rutina» izpratni attiecībā uz šachistiem — turnīru dalībniekiem. Ar šiem saviem novērojumiem gribu dalīties ar mūsu žurnāla lasītājiem.

Turnīra partijas laikā, kad spēlētājus garīgo spēku koncentrēšana novedusi zināmā afekta stāvoklī, viņi samērā maz reaģē uz apkārtējās vides iespaidiem. Viņu apziņā tie nenonāk, bet ja nonāk, tad tie zaudējuši savu asumu un spēku un nevar spēlētāju jūtam traucēt. Toties jo jūtīgāka vienā virzienā koncentrētā nervu sistēma ir pret psihiskas dabas iespaidiem, kam ļoti tuvs sakars ar spēlējamo šacha partiju. Šeit mazs novirziens sānus, dažī blakus motīvi var viegli iespaidot, neapzinīgi aizraut līdz visu domu gājienu un domāšanas procesam nemanot pakļaujot svešam iespaidam.

Mūsu šacha dzīvē tādas lietas kā Iljin-Žeņevska novērotie rutinēto spēlētāju paņēmieni — apdūmošana, koncentrēta acis skatīšanās, traucēšana runājot, svilpojot vai kāda monotona trokšņa uz galda malas, nenākšana laikā uz spēli u. t. t. novērojama samērā reti. Toties tieši pēdējos gados koši uzdzied klusi, bet dziļdomīgi psiholoģiskas dabas ietekmēšanas mēģinājumi, kas daudzos gadījumos arī devuši gaidītos rezultātus.

Zināmus ierosinājumus šeit devuši arī jaunās paaudzes šacha lielmeistari — sevišķi Reševskis, Elors, Keress. Visi lieli meistari punktu gūšanā — arī puslīdz zaudētos stāvokļos. Reševskis piem., to prot ne tikai savā leģendārā laika trūkumā spēlējot, bet vēl arī daudz sarežģītākas un rafinētākas psiholoģiskas dabas lamatas izliekot.

Runājot par spēlētāju laika trūkumā jautājumā, ka arī pie mums šim paņēmienam rodas sekotāji (A. R. Š. B. rudens turnīr.). Gluži vienkāršos atklātnes stāvokļos, tad spēlētājs nodomā pie viena otra gājiena pa 20—30 min. radot iespaidu par šķietamām atklātnes grūtībām, jeb

par dziļa un tālu ejoša uzbrukuma plāna izveidošanu. Kad nu pēc visas lielās izdomāšanās nekāda konkrēta stāvokļa uzlabojuma nevar konstatēt, bet gan spēlētājs ir nonācis acimredzamā laika trūkumā, viņa pretinieks sāk nerzotēt. No vienas puses viņš gūst lielāku palāvību un ticību sava stāvokļa priekšrocībām, no otras puses nevēledamies laika trūkumā nonākušajam pretiniekam dot iespēju domāt uz sava laika rēķina — sāk spēlēt ātrāk, resp. arī paviršāk. Kaut arī ar to pasliktinās paša pozicionālais stāvoklis — viena otra kombinācija paliek neievērota — nekas, pretinieks taču ir laika trūkumā, šis neievērotas kombinācijas ir arī parasti tas akmens, uz kura neapdomīgais pakļū — un mērķis sasniegts.

Gadījušies arī apvārdosanas mēģinājumi: partija nonākusi pilnīgā remis stāvoklī. Abi pretinieki nospriež, ka no stāvokļa nekas vairāk nav panākams. Viens no tiem pieeļas un aiziet — otrs sēd un domā. Pēc minūtem 15, kad pirmais atgriezies, dzirdama šāda saruna:

«Kāds jums tas stāvoklis turnīrā?»

«Nekas, 11 punktu man ir.»

«Ak tā! Man gan tam pus punktam nav nekādas nozīmes, es gribu to partiju zaudēt ar pompu — ies tā!»

Seko vesela sērija nenozīmīgas šachošanas ar zirdziņu — vienreiz, otrreiz, trešo reiz u. t. t. Otrs laiski stumda savu karali šurp un turp. Viņa uzmanība jau tiktālu iemidzināta, ka šai šachošanai viņš vairs nepiegrīez vajadzīgo uzmanību līdz seko pārsteigums — karalis nonāk «dakšās», ar tonni, tornis krit — un punkts iegūts — lai nu kā.

Origināls, kaut arī ļoti riskants ir paņēmieni partijas sākumā noupurēties, kaut dažkārt arī nekorekti. Pretinieks, kas visu laiku spēlējis veselīgā pozicionālā stilā, redzot otra materiālos zaudējumus, sāk spiest. Redzot savā pusē mater. pārsvaru, var taču atļauties arī mazliet riskantāku spēli, kādu upuri, vai uzbrukumu, ja nu tam visam nāk klāt vēl mazs pozīcijas pasliktinājums, tad taču sākumā upuris ir pilnam, attaisnojies. Liels mākslinieks šādā improvošanā ir P. Keress. — Pretiniekam atliek tikai pabrīnēties, cik ātri viņa paša stāvoklis sadrūp.

Apdāvināti mūsu šachisti ir izlikšanās māksla un tās pielietošana. Taisni žēlums pārņem klausoties, kā cilvēks pūš un šten un žēlojās par sūpēm krustos, kūjās, krūtīs, galvā un citur, pie tam viņš slauka sviēdrus, dzer pulverus, smēķē papirosu pēc papirosa, masē bālo pieri vai nekustīgi sēž atbalstījies «sāpošo galvu» rokās. Un, tādu slimu cilvēku apspēlēt taču ir nieka lieta — atliek tik ļoti sarežģīt stāvokli un slimais tur vairs nevarēs orientēties. Liels tādēļ ir pārsteigums, kad «slimā» stāvoklis uz šacha galdiņa kļūst arvien «veselāks» līdz beidzot viņš gūst uzvaru, nospēlējot pie tam vienu no savām labākām partijām.

Momentuzņēmumi

(No SPRS čempionāta.)

Pēc melno vāji nospēlētas atklātnes, baltie ieguvuši pārsvaru attīstībā. Dotajā stāvoklī melno uzdevums ir kavēt draudu Zb5.

Kasparjans.

Botviņiks.

11... a6 12. Za4? (Pareizāk bija 12. Thd1, ievēdot spēlē pēdējo neattīstīto figūru.) 12... Zd7 13. Thd1—Le7? (zaudē partiju. Pareizi bija 13... b5! un nav redzams, kā baltie varētu gūt kompensāciju par zaudēto figūru, piem. 14. Zb5:—b5; 15. Lb5:—La6!) 14. Ze6! un melnie padevās, jo pēc 14... e6: 15. Le6:—Zc5 (dr. Tc8:+) 16. Ze5:—Lc5: 17. Lc8:—Tc8: 18. b4 viņi paliek ar 2 bāndiniņkiem mazākumā.

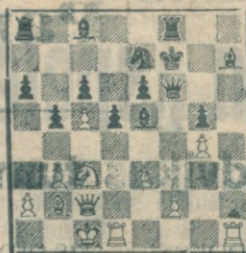
Rabinovičs, upurējot B, gūst brīvas līnijas un diagonāles savām figūrām.

Notiek arī tā, ka jūsu pretinieks pirms spēles gluži nevainīgi saka: «esmu trāki noguris, šorīt tikai plkst. 6-os aizgāju gulēt un visu dienu bija daudz darba.» Viņa sagurušais izskats šos vārdus arī pilnām apstiprina. — «Tā! Jūs domājat, un tad jau man būs viegli uzvarēt.» Uzmanieties! kā tik turnīra tabeļē pret jūsu vārdu neieviešas viena nejausa nulle vairāk.

Dažreiz atkal izrādīties izdevīgi zaudēt pirms spēles ar savu spēcīgāko pretinieku kādam samērā vājam šachistam. Partija pie tam ir ļoti mazvērtīga — kļūdas un pārskatīšanās seko viena otrai. Un, tas jau var gadīties: cilvēks nav pašreiz formā. Tā tad, nav bīstams. To uzvarēs arī iepriekš nesagatavojoties. Pašapziņa ceļas. Pārlicēbība par savu pārspēku ir tik liela, ka šķiet uzvara ir jau rokā pirms spēles. Protams, partijas laikā spēlei netiek veltīta visa uzmanība, kamēr pretinieks tā laikā ceušas dot visu to labāko. Rezultāti bieži vien ir pārsteidzoši.

Visi šie panēmieni ir tikai daļa no daudzumiem, kas dažreiz spīd arī tīri zilbinošām finēsēm. Tie cīņā pie šacha galdiņa pārnēs plašākā — tīri psiholoģiskas dabas plāksnē — pārākums šeit pie puslīdz vienādām spējam un zināšanām tīri specifiskā šacha plāksnē — ir bieži vien izšķirošais punktu gūšanā mūsdienu turnīros. Tādēļ cīņas turnīrs kļūst arvien grūtāks, prasā vispu-

Mazels.

J. Rabinovičs.

18. f4!—f4: 19. Th5—Td8 20. Te5: (Ļabi apreķināts upuris. Tagad balto vieglās figūras gūst briesmīgu spēku.) 20... De5: 21. Ze4—Dc7 22. Zd6+—Td6: 23. Le5—Td7 24. Le7:—Te7: 25. Dh2—e5 26. Dh5+—Kf6 27. g5+—Ke6 28. Dh6+—Kd7 29. Dd6+ un drīz melnie padevās.

Klasisku piemēru abpusējai šacha aklībai deva Verļinska—Bogatiŗčuka partija. Nospēlējuši vienu no solidākiem spēņu partijas variantiem, radās šāds stāvoklis.

Bogatiŗčuks.

Verļinsks.

Notika 16... Tad8?? kas deva neglābjamu zaudējumu, jo pēc 17. d5—Zc5 18. b4 melnais zirgs krit. Tā vietā baltie vilka 17. Ze5?? un cīņa vēl ilgi turpinājās.

sīgu iepriekšēju sagatavošanos un izvēršas par individuālo spēju un priekšrocību sacensību. Šī jēdziena ļoti plaša nozīmē. Nepietiek vairs vienīgi ar labu šacha prasmi — vajaga prast arī cīnīties pēc punktiem.

Te nu arī parādās starpība starp šachistiem ar izcilus spējam sistematiskās partiju stāvokļu analizēs, teorētiskās zināšanās, ģeniālās kombinācijās, bet bez prasmes pastāvēt turnīros ar līdzīgiem vai pat vājākiem dalībniekiem, bez prasmes gūt punktus nogurdinošā turnīra gaitā.

Vieni ir varbūt mākslinieki, bet nav cīnītāji, otrie ir cīnītāji, bet meistars kļūst tas, kas spēj apvienot mākslinieku un cīnītāju.

Ja nu šacha spēlētāju spējas parasti vērtē pēc viņu panākumiem turnīros, tad ārpus šī vērtējuma paliek tie, kuru spēles, bet neprot cīnīties turnīros punktu dēļ. To šķiet nēmusi vērā arī mūsu šacha Savienība sastādot savu rangā tabulu, jo tur, bez iekšmēģajiem turnīru cīnītājiem ir arī šacha spēlētāji, kas savas spējas pierādījuši citur. Tas gan aizsāucis lielu izbrīnu daudzos mūsu šachistos un ir pār pamatu plašām pārrunām, bet šķiet, ka šacha Savienība gribējusi rangā tabulā ievest šachistus pēc viņu absolūta spēles stipruma, bez tām «rutinu» sastādošām piedevām, ko cīņas ieguvuši turnīru cīnītāji.

Kā nu ir isti pareizi — grūti teikt.

Partiju nodala

J. Frīdes vadībā

Nordvikas turnīrs

Eive.

Špilmanis.

ORTODOKSĀLA AIZSARDZĪBA.

1. d4—d5 2. c4—e6 3. Zc5—Zf6 4. Lg5—Le7 5. e5—0-0 6. Zf5—Zbd7 7. De2—c6¹⁾ 8. Td1²⁾—dc 9. Lc4—Zd5 10. Le7—De7: 11. 0-0—Zc5: 12. Dc5:—b6³⁾ 13. e4—Lb7 14. Tfe1—Df6⁴⁾ 15. b4⁵⁾—a5 16. ba—Ta5: 17. Db4—c5⁶⁾ 18. dc—De7⁷⁾ 19. Td6—Tc5: 20. Ted1—Te7 21. Le2⁸⁾—h6 22. h5—Tfc8 23. Kh2⁹⁾—Zf6 24. Zd2¹⁰⁾—Td7¹¹⁾ 25. Tb6:—Db4: 26. Tb4:—Tc2 27. Zb5—Te2: 28. Td7:—Zd7: 29. Tb7:—Zf6 30. a4—Tf2: 31. Zc5—Ta2 32. Tb5—Zh5 33. a5—Zf4 34. a6—Zg2: 35. Kg5—g5 36. Tb7—Zh4 37. Kg4—Kg7 38. Kh5¹⁴⁾—Zg6 39. Ze6:—Kf6 40. Zc7—Zf4+ 41. Kh6:—g4¹⁵⁾ 42. e5+—Ke5: 43. hg—Ze6 44. Ze6:—Ke6: 45. a7—f6 46. Kg7—Ta4 47. Kf8—Ta1 48. Te7+—Kd5 49. Ke8 un melnie padēvās.

Lielmeistara A. Lilientāla piezīmes:

1) Šis gājiens dod melniem saspīestu spēli. Labāk 7... e5 un pēc 8. cd, Zd5: 9. Le7:, De7: 10. Zd5:, ed melnie gan paliek ar izolētu bandinieku, tomēr baltiem to izmantot ir tehniski neiespējami.

2) Šeit, kā zināms, šis gājiens ir spēcīgāks par Tc1. Baltie aizkavē atsvabinājošos vilcienus e5 jeb e5.

3) Slikti e5 dēļ 15. d5, ed 14. Td5: un nedrīkst 14... Zf6 jeb 14... Zb6 dēļ Tc5!: Ja turpretim 14... b6, tad 15. Tfd1 un baltie iegūst nospiedošu pārsvaru.

4) Melnie sagatavo c5: varēja tomēr spēlēt tūlīt c5. Piem.: 15. Da5, Zf6 16. de un tagad nevis Ze4:, kas zaudētu partiju dēļ 17. c6!, Da5: 18. cb, Db2: 19. ba D un baltie iegūst torni un 2 vieglas figūras par dāmu ar uzvarētu stāvokli, bet 16... Le4: un pēc 17. Zg5, Lf5.

5) Zolidāki bija 15. Da5, jo draudēja ielaušanās uz d6 un reizā aizkavējot e5, pēc kā sekot 16. Lb5.

6) Bandinieka pagaida ziedojums.

7) Lūk, kur gājiena c5 sāls! Melnie nu atgūst bandinieku.

8) Pasīvs gājiens. Vajadzēja spēlēt Lb5.

9) Tempa zaudējums. Vajadzēja tūlīt spēlēt Zd2, jo tad nedrīkstēja melnie 23... Tc2 24. Tb6: dēļ.

10) Vajadzēja spēlēt Tb6:

11) Slikti gājiens, kurā rezultātā melnie paliek ar sliktāku galotni. Vajadzēja 24... Tc6! ar pārāku spēli. Piem.: ja 25. Zc4, tad Ze8 ar kvalitātes ieguvumu. Ja turpretim 25. Td4, tad Dc7+ ar sekojošu e5.

12) Neder 27... Tc7 dēļ Td8+ ar sekojošu Ld5.

13) Melnie gan atguvuši bandinieku, tomēr galotne viņiem zaudēta, jo baltiem attālākais brīvbandinieks.

14) Sprotams, ne 38. Ze6: dēļ Kg6! ar iespējamu neizšķirtu.

15) Pēdējais mēģinājums. Baltie nedrīkst tūlīt spēlēt 42. a7?, gh 43. a8D, Ta8: 44. Za8:, h2 45. Tb1, Zh5! 46. Th1, Zf2! un neizšķirta.

Špilmanis.

Šmidts.

FRANČU PARTIJA.

1. e4—e6 2. d4—d5 3. Zc5—Zf6 4. e5—Zd7 5. Zce2¹⁾—c5 6. c5—Zc6 7. f4—cd²⁾ 8. cd—Lb4+ 9. Zc5—Zb6 10. Zf5—Ld7 11. Ld5—Ze7 12. 0-0—Tc8 13. Zh5!—Zc4³⁾ 14. Za7:—Ta8 15. b5—Ze5: 16. fe—Ta7: 17. a5—Zf5⁴⁾ 18. g4!—Zh4 19. Zg5—Tf8 20. Zh7:—Th8 21. Ta2—Lc5 22. Lg5—Ld4: 23. Kh1—De7 24. Lh4:—Le5: 25. Lg6! melnie padēvās, jo pēc 25... f6 tūlīt izšķirošs 26. Dd5!

1) Špilmaņa iemīļota sistēma, kuras pamatideja ir — spēcīgs centrs pirms uzbrukuma karāļa spārnā. Šis vecmodīgās sistēmas vajība tā, ka baltie zaudē vairākus tempus, ko melnie izmanto spēles izlīdzināšanai. Kā paraugs melno spēlei ir šīni pašā turnīrā spēlēta partija špilmanis—Keress.

2) Nepareizs plāns, kas neatbilst šīs atklātnes garam. Melnie grib atstāt savu karāli centrā un iegūt pretspēli dāmas spārnā, bet nu baltiem atkrit rūpes par centru un tiem lauciņš e3 ir ļoti noderīgs zirdziņam. Tādēļ vispār labāk bija 7... Le7, ar sekojošu 0-0 un centra uzraušana ar f7—f6.

3) Labākais gājiens šīni stāvokli, jo neder ne 15... a6 14. Db3! dēļ, nedz arī 15... Lb5 14. Lb5: dēļ.

4) Melnie gan atgūst bandinieku, bet zaudē visas iespējas iegūt pretspēli, kas bija panākams ar 15... Ta7: 16. bc, dc (Lc3? 17. Tb1, La4 18. Lc2! un ja Lc2:, tad 19. Dc2:, Da5 20. Tb3) 17. Lc4:, b5! 18. Lb3, Lc3, 19. Tb1, Lc6, kaut arī bandinieks mazāk.

5) Klūda sliktā stāvoklī. Grūti klātos melniem arī pēc 17... Lc5, piem., 18. Ta2, Zc6 19. Lb1, Db6 20. Le5 un ja Za5, tad 21. Zg5 u. t. t.

Špilmanis.

Keress.

FRANČU PARTIJA.

1. e4—e6 2. d4—d5 3. Zc5—Zf6 4. e5—Zd7 5. f4¹⁾—c5! 6. dc—Zc6! 7. a5²⁾—Lc5: 8. Dg4—g6⁴⁾ 9. Zf5—a6 10. b4—La7! 11. Ld5—b5 12. h4—h5 13. Dg5—De7 14. f5³⁾—Lb8! 15. fg—Ze5: 16. gf+—Df7: 17. Zg5—Df6 18. Tf1?—Zg4! 19. Df5—Dc5: 20. Kd1—Dg7 21. De2—Tf8 22. Tf8: +—Kf8: 23. Ze6:—Le6: 24. De6:—Zf2+ 25. Ke1—Zd5: + baltie padēvās.

1) Viens no agresīvākiem turpinājumiem franču partijā, kur baltie gan iegūst ilgstošu spiedienu karāļa spārnā un pat uzbrukumu, tomēr dāmas spārnā pēc c7—c5 melniem ļoti liels pārsvars: Grūti dot šim variantam novērtējumu, jo šeit daudz grūti aprēķināmu sarežģījumu.

2) Nepieciešams gājiens, jo bez viņa melnie nomaina vēlāk Ld5 ar Zb4.

3) Vājāki 7... Zc5: 8. b4! Zd7 9. Ld5 un šim laidnim stāvoklis nodrošināts.

4) Šķiet labāks kā 0-0, jo tad pēc 9. Ld5! (ne 9. Zf5, Zd4! 10. Ld5, f5 11. Dh5, Zf5;+ 12. Df5, Lb6! 13. Ze2, Ze5), f5 10; Dh5 ar vēlāku g2-g4 baltie iegūtu spēcīgu uzbrukumu.

5) Baltie ir pavisām apņēmīgi, jo tie sagaida vienīgi 14... gf, lai tad pēc 15. Lf5, ef spēlētu 16. Zd5!

Vācijas — Skandināvijas mačs.

SICILIEŠU PARTIJA.

Hāve (Dānija) — **prof. Bekers** (Vācija): 1. e4—c5 2. Zf5—e6 3. d4—cd 4. Zd4—Zf6 5. Ld5—Zc6 6. Zc6—de 7. 0-0—e5! 8. Df5 (Zd2!)—Le5 9. h5 (Le5!)—De7 10. c5 (Le5!)—Le6 11. b4—Lb6 12. a4—Tad8 13. Zbd2? (Za5!)—g5! 14. Zc4—g4! 15. De2 (ja 15. hg, tad Lg4; 16. Dg5, Tg8 ar dubultdraudu Le2 un Zh5)—gh 16. g5—Lg4; 17. De2—Lf5 18. Ze5—h5 19. Tfe1 (19. Zf5, Zg4! ar h2)—Zg4 20. Zg4—hg 21. Kh2—Td5! 22. Dd5—Lf2; baltie padevās, jo tie nevar novērst Lg5;+ ar drīzu matu.

JAUNINDIEŠU PARTIJA.

Larsens (Dānija) — **Kranki** (Vācija): 1. d4—Zf6 2. Zf5—e6 3. e5—b6 4. Ld5—Lb7 5. 0-0—d6 6. Zbd2—Zbd7 7. e4—e5 8. c5—Le7 9. De2—0-0 10. Te1—Te8 11. Zf1—Lf8 12. d5—Ld5! (interesanta kombinācija, kura gan tik pat interesanti tiek atvairsta) 13. ed—e4 14. Lg5!—ef 15. Df5—Te1; 16. Te1—Ze5 17. Df5—Zd5; 18. Dd5—Le7 19. Lf6—Lf6; 20. Db5—Le5 21. Dc6! (piespiež remis ar vilcienu atkaršanu) —De8 22. Db7—De8 23. Dc6—De8 remis.

DĀMAS GAMBITS.

H. Millers (Vācija) — **Dr. P. Hage** (Dānija): 1. d4—d5 2. c4—e6 3. Zc5—Zf6 4. Lg5—Le7 5. e5—Zbd7 6. Zf5—0-0 7. De2—c5 8. cd—cd 9. Zd4—Zd5; 10. Le7—Ze7; 11. Le2—Zf6 12. Lf5—Db6 13. a4—e5 14. a5—De5? (Dd8?) 15. Zd5!—Dd6 16. Zb5—Dd7 17. Zdc7—Tb8 18. Td1—Df5 19. Df5—Zf5; 20. Za7—Zh4 21. 0-0—Zf5; 22. gf—e4 23. fe—Lb5 24. Tfe1—Lg4 25. Td4—Lf5 26. b4—Ze4; 27. Te1—f5 28. Zd5—h5! (šis bandinieks vēlāk izglāb partiju!) 29. Te7—Tf7 30. Tf7—Kf7; 31. Zb6—Th8! (melno vienīgā šanse: par visu cenu karaļa uzbrukums!) 32. Td7+—Ke8! 33. Td5! (vienīgais)—Th6 34. Te5+—Kd8 35. Tf5—Zd2 36. Tg5—Le4 37. Tg7—Zf3+ 38. Kg2—h4! 39. h5—Zg5+ 40. Kf1—Zh5; 41. Ke2—Zf2!! 42. Zb5—h5 43. Kf2—h2 44. Td7+—Ke8 45. Td1—Th5 46. Kg5—h1D 47. Zc7+—Kf7 48. Th1—Lh1; 49. b5 neizšķirta. Reti saistoša un grandioza cīņa!

RETI ATKLATNE.

Blimichs (Vācija) — **Petersens** (Dānija): 1. Zf5—Zf6 2. e4—e6 3. g5—d5 4. Lg2—e6 5. b5—Zbd7 6. 0-0—Le7 7. Lb2—0-0 8. Ze5—Te8 9. d4—Lf8 10. Tacl—Zb6 11. Ze5—Ld7 12. e4—de 13. Ze4—Ze4; 14. Le4—f6 15. Dh5!—g6 16. Zg6!!—hg 17. Dg6+—Lg7 18. Dh7+—Kf8 19. La5+—Te7 20. Tfe1—Zc8 21. d5—Da5 22. Le7+—Ze7 23. de—Le6; 24. Lb1—Lg8 25. De4—Te8 26. Ted1—Lf7 27. Td7—Lg6 28. De7+!!—Te7; 29. Tee7—Lb1; 30. Tf7+—Ke8 31. Tfe7+—Kf8 32. Tf7+

—Kg8 33. Tg7;+—Kh8 34. Tge7—Lg6 35. b4! padevās. Ļoti asa partija, tomēr šķiet, ka pie mazliet labākas aizsardzības, melnie varēja partiju izglābt.

KOLLES SISTEMA.

Ahuess (Vācija) — **Larsens** (Dānija): 1. d4—d5 2. e5—Zf6 3. Ld5—e6 4. Zbd2—Zbd7 5. f4—c5 6. c5—b6 7. Zgf5—Lb7 8. Ze5—Le7 9. 0-0—0-0 10. Df5—De7 11. Tf2—Ze8 12. Dh5—f5 13. Zf5—Zd6 14. g4—Ze4 15. Tg2—Ze5; 16. Ze5;—Lf6 17. Zf5—g6! 18. gf—ef 19. Df5;—Kh8 20. Dh5—Le8 21. Dh6—Lg7 22. Dh4—Lf6 23. Dh6—Lg7 remis! Interesants neizšķirta forsēšanas veids.

VECANGĻU PARTIJA.

Dr. Antce (Vācija) — **Poulsens** (Dānija): 1. e4—Zf6 2. Zc5—c5 3. e4—Zc6 4. Zf5—e5 5. d5—d6 6. Le2—Le7 7. 0-0—Ld7 8. Ld2—0-0 9. Zd5! (oti labi aprēķinata kombinācija) —Zd5; 10. cd—Zb8! (melnie grib izlietot savu bandinieku pārsvaru dāmas spārnā, tomēr diemžēl balto uzbrukums ātraks) 11. Ze1—f5 12. f4—Lf6 13. fe—Le5; 14. Db5—h5 15. Zf3—Db6 16. Kh1—Lf6 17. ef—Te8 (Lf5;) 18. Tacl—Lf5; 19. Zg5—Lg6 20. Lg4—Za6 (par vēl!) 21. Le6+—Ke8 22. Zf7+—Lf7; 23. Lf7;—Tef; 24. Te1;—Ze7 25. Dd1!—e4 26. Tf1!—Lb2; 27. Dh5—Tf8 28. Tf1! (pointe!) Draud Dh7;+ un Th3 mats) —Tf2; 29. Tf7;—h6 30. Df5 padevās.

Kaiļevs.

Pāņovs.

11. Viskrievijas turnīra Kijevas grupa.

KATALAŅU ATKLATNE!

1. d4—Zf6 2. e4—e6 3. g5—d5 4. Lg2—Zd7! 5. Zf5—de 6. 0-0—Le7 7. Zbd2! (0-0) 8. Ze4;—c5 9. h5—Zb6 10. Zb6;+ab? 11. Lb2—Zd5! 12. e4—Zf6! 13. Ze5—Ld7 14. Zd7;—Zd7; 15. e5! 16. De7 16. De2+cd 17. Ld4;—La5! 18. f4—Le5? 19. Le5!—bc 20. Db5—Tf8 21. Tfd1—Zf8 22. Td6—Ta5 23. Db6!—Db6; 24. Tb6;—Tb8 25. Tfb7;—Ta2; 26. Ta2;—Ta2; 27. Le6! (10)—f6! 28. f5!—Td2 29. Le8! melnie padevās, jo bandinieks e maksā figūru.

1) Ēit pelnīgi vērtību 4... Le7 ar sekojošu 0-0, vēl neieslēdzot dāmas laidni un vēl nenosakot zirdziņam b8 vietu.

2) Parasti šeit velk Da4. Teksta gājieni šķiet elastīgāks; piedevām zirdziņš uz e4 stāv ļoti labi.

3) Varēja arī 7... Zb6 8. Ze4!; Zc4; 9. Da4+ un 10. Dc4; bet arī tad baltiem pārāks stāvoklis.

4) Dabīgākais 10... Db6; deva melniem apmierinošu spēli, piem.: 11. de. Le5; 12. Lb2, Td5 13. De2; Ld7 14. Ze5; Tac8 15. Ze4. Da6!

5) Labāk tūlīt 11... Ld7, lai pēc 12. Ze5 spēlētu De7. Melnie gribēja provocēt e4, kas aizsegtu bandinieku b7 no Lg2.

6) Vāji būtu bijis 12... Zb4, jo pēc 13. a5, Ze6 14. d5! baltiem spēcīgs brīvbandinieks d.

7) Tūlītējs 15. d5 vājš 15... Lf6! dēļ, kas dod melniem iespējāmības.

8) Izšķiroša kļūda: gribēdami likvidēt balto 2 laidņu pārsvaru, melnie par daudz novājina dāmas spārnus. Nepieciešami bija d5... Ta5!, sagatavojot b6—b5—b4.

Bibliografija

Das grosse internationale Schachmeisterturnier zu Kemer in Lettland 1937.

Ar tādū virsrakstu akc. sab-bas «Valters un Rapa» apgādniecībā jūlija sākumā iznākusi Ķemeru turnīra grāmata, ko Latvijas šaha savienības uzdevumā sarakstījusi Senioru kluba redakcijas komiteja: K. Bētiņš, V. Petrovs un prof. Dr. Arv. Kalniņš. Grāmata izdota glīti un gaumīgi un tai ir 280 lappuses, pie kam brošējuma vāku grezno diagramma ar latviešu gambīta attēlojumu.

Ievads uz 31. lappuses aptver īsu pārskatu par Baltijas un it īpaši Latvijas šaha vēsturi priekš- un pēckaņa laikā, sākot ar meistariem L. Kizericki (1837. g.), Fr. Amelungu un A. Ašariņu un beidzot ar visjaunākiem notikumiem Latvijas šaha dzīvē. Ievadā publicētas 7 partijas, no kurām 5 spēlētās sarakstoties. No šīm pēdējām divas attiecas uz latviešu gambītu, ievads bez tam satur īsas vēsturiskas un biogrāfiskas ziņas par brāļiem Jāni, Kārli un Robertu Bētiņiem, lielmeistaru A. Nimcoviču un meistaru H. Matsonu. Iesā pārskatā attēlota Latvijas šaha savienības un Senioru kluba darbība, minot Latvijas stiprākos spēlētājus. Seko divas Jaņa Bētiņa, viena Dr. philol. J. Sēversa, viena K. Bētiņa un divas H. Matsona galotnes un īss pārskats par mūsu problēmistu darbību, ilustrējot to ar 8 autoru 10 uzdevumiem. Ievadu noslēgumā minēti ārzemju meistari, kas Latvijā pēckaņa gados devuši simultānspēles.

Ķemeru turnīram sarakstīts priekšvārds uz 11 lappusēm ar turnīra dalībnieku grupas un Ķemeru viesnīcas uzņēmumiem, 3 turnīra tabulām un spēlētāju biogrāfijām un raksturojumiem.

9) Šeit varēja arī 25. Tb6, bet baltie pārnes spēli uzvarētā galotnē.

10) Draudot 28. Le8!

11) Pēc šī gājiena viss sabrūk. Vissīkstākā pretestība šeit bija ar 27... f5. Baltie tad turpinātu 28. Le8, g6 (h6 29. Lf7+, Kh7 30. Tbs) 29. Lb5!, Ta5 30. Le4 u. t. t. un melniei nav vairs lāga gājiena.

Valmieras arodb-ba. Staiceles arodb-ba.

Provinces arodbiedrību tālsacīkstē, š. g.

VECANĻU PARTIJA.

1. c4-e5 2. e4-Zf6 3. Zc5-Le5 4. Zf5-Zeb 5. h5-a6 6. a5-d6 7. b4-La7 8. Lb2-0-0 9. Ld5-Zh5! (baltie ar liekiem bandinieku gājieniem zaudējuši dārgo laiku attīstībai un novājinājuši bandinieku ķēdi. Tiem grūti atrast pretspēli melno centieniem uzraut centrālās līnijas, kas vienmēr labāk attīstītai, pusēi par labu) 10. Ze2-f5 11. Zg5-Zf4 12. Lf1-fe 13. Ze4-Lf5 14. d5-d5! 15. cd-Dd5: 16. b5? (baltie spēle pilnīgi bez plāna un aizmirsuši pamatlikumu: vispirms centrs un tad tikai nomales. Baltie izsauca taktiskus sarežģījumus, kam par upuri krīt viņu pašu centrā pamestais karālis) -Le4: 17. bc-Zd5+ 18. Ld5-Ld5: 19. cb-De4+ 20. Kd2

Tālāk uz 250 lappusēm iespiestas visas 153 turnīra partijas ar 156 diagrammām, plašām piezīmēm un analizēm un katra dalībnieka punktu skaitu pēc katras kārtas. Daudzās diagrammas atļauj sekot gandrīz visu partiju gaitai pilnīgi bez šaha galdiņa.

12 fotouzņēmumi ilustrē turnīra telpas, dalībniekus, vadību un noslēgumu ar godalgu pasniedzēju ārlietu ministru V. Munteru, bet 11 fotouzņēmumi attēlo Rīgu, Jūrmalu, Viestura piemīņas, Rundales un Siguldas pilsis un lauku ainavas, kā arī dziesmu un ligo svētkus.

Grāmatu noslēdz teorētiski jauninājumi Merānas aizstāvēšanā, pieņemtā un ortodoksālā dāmas gambītā, holandiešu, indiešu, Aļehina, franču un sicīliešu atklātnēs uz 4 lappusēm.

Ja Ķemeru turnīra daļa sarakstīta sevišķi rūpīgi, tad to nebūt nevar teikt par ievadā minētajiem vēsturiskajiem notikumiem. Ir savi izlaidumi un paviršības. Notikumiem minēti tikai gadi bez datuma. Noteikti dati būtu prasījuši tikai kādu nepilnu lappusi vairāk un būtu bijuši liels atvieglojums, ja vēlāk rastos kāda vajadzība sarakstīt plašāku Latvijas šaha vēsturi. Vai tad Latvijas šaha savienības sekretariāta nebija vajadzīgo datu?

No priekškaņa laika stiprajiem spēlētājiem ievadā nav minēti inž. A. Vaitis, kas pēc kaņa no Krievijas neatgriezās, bet palika Orlā, un agronomis Aug. Gize (Latvijas šaha savienības sekretāra E. Gizes tēvs), kas savā laikā izcīnīja ar A. Nimcoviču maču, ko gan zaudēja.

-Tad8 21. De1-Lb1+ un baltie padevās. Staiceļieši partiju nospēlejuši ļoti loģiski.

N. Kārklīņš. E. Lazdiņš.

Rīgas pils. darbinieku b-bā, š. g.

HOLANDIEŠU PARTIJA.

1. d4-f5 2. g5-Zf6 3. Lg2-e6 4. Zf5-Le7 5. c4-0-0 6. 0-0-De8? (par agru! - Vajadzēja izvēlēties vai nu sitienu ar d7-d6 un e6-e5, jeb t. s. stonevela uzbūvi ar d7-d5. Pēdējo krievu teorētiķi atzīst par korektu un spēli izlīdzinošu) 7. d5!-d6: 8. de-Le6: 9. Zd4! (draudot Lb7: vispirmā kārtā) -Lc8 10. Zb5-Za6 11. Z5c5-Dh5 12. Zd5-Zd5: 13. cd-Ld7 14. Zd4-Tac8 15. e5-Df7 16. b5-c6 17. dc-bc 18. Ze2-d5 19. Lb2-Zc5 20. Te1-Ze4 21. Te2-h5 22. Zc3-h4 (baltie pozicionēli ir pārsvarā, tamdēļ melnie mēģina samulsināt mazāk rutinēto pretinieku ar faktiskiem draudiem, kuŗos gan sapinās paši. Teksta gājiens zaudē bandinieku.) 23. Ze4-fe 24. Le4-hg (de 25. Dd7:) 25. hg-L46 26. Lg2-Lf5? (Dg6!) 27. Te6:!! (nu baltie nobeidz partiju ar pāris enerģiskiem gājieniem) -Te6: 28. Ld5-Le6 29. Lc6-Td8 30. Df3-Dg6 31. Ld5-Tf8 32. Le6+-De6: 33. Db7-Dg6 34. Da7-Lg5: (pēdējais «varbūt») 35. Dg7+- melnie padevās.

Ievadā nav raksturoti: meistars Alfrēds Hartmanis, kas 1915. gadā uzvarēja 6. Baltijas šaha kongresā Jelgavā un 1927. g. 27. jūnijā piepēši mira 45 gadu vecumā, un meistars Fr. Apšenieks, kā uzdevumu komponists (viņam ir ap 200. uzdevumu un galotņu). Isi varēja minēt priekškara laikā diezgan ražīgos uzdevumu sacerētājus F. Rummeli (tagadējā pirmšķirīgā spēlētāja V. Rummela tēvu), R. Baltiņu un A. Tarziera kundzi.

No provinces spēlētājiem bija vēl mināmi liepājnieki O. Lōrenčs, H. Rīge un Dr. J. Kosa (arī labs uzdevumu sacerētājs), Dr. T. Vankins (Līezerē), kas kā tiprs spēlētājs pazīstams jau no priekškara laikiem, G. Bezručko (Jelgavā), daugavpilieši L. Lācis, S. Grubins un Dr. Katalimovs, A. Ridigers (Tukumā), S. Vulfsons (Bauskā), alūksnieši A. Dārznieks un J. Pamiļjēns, kuldīdznieki J. Gailis un J. Richters un varbūt vēl daži citi.

Biografiskajos datos par H. Matisonu nav aizrādījuma par neveiksmīgo Debrecenu (1925. g. 9. — 26. VIII.), kur viņš, kopā ar Dienvidslavijas meistaru Dr. L. Asztalosū, bija nonācis pēdējā (15./14.) vietā. Varēja arī pakavēties pie viņa sekmīgiem ceļojumiem pa Somiju. Neatrodam arī nekā par viņa Rīgā ar Bogolubovu spēlēto nopietno partiju, kas beidzās neizšķirti. Arī A. Koblenca panākumi ārzemēs būtu pelnījuši īsu raksturojumu.

Jāpiemēta, ka lielmeistars S. Flors viesojies Rīgā nevis vienu, bet gan divas reizes. Aizmirsts ir arī meistars Boriss Kostičs, kas 1926. g. 11. maija simultānspēlē Rīgā sasniedza $+12, -6, = 14$ (59,4%), bet iepriekšējā dienā bij izcīnījis ar meistaru Fr. Apšenieku 22 vieglas partijas: $+8 -6 = 8$.

Simultānspēles devuši arī Zviedrijas meistars O. Karlīns un P. Smitss un P. Lists no kaimiņu valstīm.

Isumā vajadzēja minēt arī Ventspils šaha biedrības turnīru (1929. g. 31. VIII.—10. IX.) ar 15 dalībniekiem biedrības 50 gadu jubilejas gadījumā: 1. A. Strautmanis, 2. Fr. Apšenieks, 3. T. Bergs, 4./5. N. Elisons un V. Petrovs.

Jāaizrāda arī uz pārskatā minēto nepareizību par Latvijas šaha biedrības kādreizējo priekštecī — Rīgas šaha klubu, kas par tādu saucies tikai sākot ar 1925. g. 14. janvāri, bet līdz tam laikam par II. Rīgas šaha biedrību. Nav minēti arī bijušais šaha klubs «Dāma» (1926. g. 1. IX.—1936. g. 29. VI.) un rosīgais Liepājas šaha klubs.

Mazliet traucē daudzās atrunātās iespieduma kļūdas, ko autori varēja novērst ar 4 vai 5 korrektūram parasto 2 vai 3 korrektūru vietā. Bez atrunātajām ir arī prāvs skaits nepamanīto kļūdu.

Visas šīs nenozīmīgās paviršības un dažus trūkumus ar uzviju atsvēr grāmatas analītiskais un daudzpusīgais saturs un glitais sakārtojums, ar ko tā cienīgi var nostāties citām turnīrgrāmatām līdzās. Noņēmēju tai netrūks. Vācija parasti konsekvēnti nemēdz pirkt grāmatas, kas gan sarakstītas vācu valodā, bet iespīestas ārpus Vācijas. Tas tomēr, jādomā, neattiecas uz šaha grāmatām.

Novēlēsim Kemeņu turnīra grāmatai plašu izplatīšanos kā iekšzemē, tā arī ārvalstīs, ko tā katrā ziņā pelnījusi, bet tās autoriem par lielo darbu izteiksim sirsnīgu pateicību.

Samērā ar saturu grāmatas cena — Ls 5,— nebūt nav augsta.

Kārlis Knauts.

Redakcijas piezīme: Sīkāku apskatu, galvenām kārtām par partiju daļu, sniegsim turpmāk.

Chronika

Rīga. Valsts elektrotehniskās fabrikas šahistu meistarbības turnīrs noslēdzies ar J. Jurjevska uzvaru. Tālāk seko: 2. M. Miklāvs, 3. B. Salmiņš, 4. P. Klaviņš u. t. t. B-grupā uzvarēja A. Ručevskis, 2. V. Hofmarks, 3. K. Jansons, 4. A. Dragunovs u. t. t. C-grupā vislabākos sasniegumus uzrādīja V. Grinbergs un J. Freimanis. Uzvarētāji saņēma no fabrikas vadības un VEF darbinieku b-bas ziedotas vērtīgas balvas.

Staicele. Nesen notika draudzības sacensība ar sekojošu rezultātu:

Staiceles arodb-ba.	Līgatnes šaha b-ba.	Rezultāts
0—1 O. Jurisovs	M. Eglītis	1—0
1—1 F. Mednieks	P. Kaktiņš	0—0
1—1 U. Mednieks	E. Bērziņš	0—0
1—1 E. Mednieks	J. Viņķels	0—0
1—1/2 A. Vāravs	O. Veidemānis	0—1/2
0—1/2 K. Gailis	J. Eglītis	1—1/2
0—0 E. Dumpis	T. Bētiņš	1—1
1—1 R. Meiers	E. Vestfāls	0—0
1—1 J. Dzerve	J. Lōvāts	0—0
1 A. Grāve	A. Miljons	0

14

5

Maskava. Flors bez nopietnā seansa, kurā, kā zināms, viņš cieta smagu neveiksmi, devis arī divus plašākus simultānus: pirmo strād-

nieku šahistiem (+34—0=2) un otru pionieriem, zēniem, vecumā no 12—17 gadiem (+25—4=11).

Leņingradā notiek Viskrievijas meistarbības akcijām. Piedalās 16 šahisti. Spēlēts tiek ar speciāli pagatavotiem kauliņiem. Partijas tiek arī pierakstītas, bet tikai — pēc Braila sistēmas (dūrienu raksts).

Aserbeidzanas meistarbībā uzvarējis V. Makagonovs ar 11 p. no iesp. 15, atstājot aiz sevis Kasparjanu (ārpus konkurences) 10, M. Makagonovu 9 1/2 u. t. t.

Grimstātē. Norvēģijas šaha savienības čempionātā uzvarējis Klavli-Jorgensens.

Plimūtā, 5. septembrī, sakarā ar Plimutas šaha kluba 50 gadu jubileju, notiks neliels starptautisks turnīrs. Piedalīsies Alechins, Lists (Lietuva), Tomass, Menčika u. c.

Austrālijā. Jaunvelsus čempionātā 8 dalībnieku konkurencē uzvarējis Košņickis ar 7 p. (100%).

Sachalina ir tālākais šaha postenis austrumos un uzrāda diezgan lielu rōsību. Arī patlaban notiek Aleksandrovskas meistarbības turnīrs, un paralēli — kvalifikācijas turnīrs.

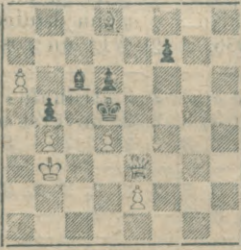
Cīrihē, 52 gadu vecumā, ar trieku miris pazīstamais vācu problemists Eriks Brunners. Viņš dzimis Šveicē, bet ilgu laiku dzīvojis Vācijā un tikai pēdējā laikā atgriezies atkal atpakaļ Šveicē.

Problēmas

L. Mangalis

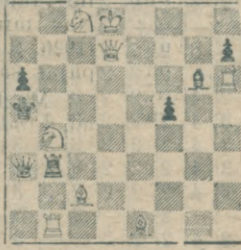
Rīgā, Maškasvas ielā 54, dz. 3

290. M. Jūrmalknieks, Rīgā.
Pirmiespiedums.

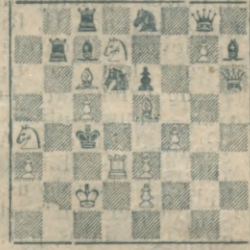
Mats 3 vilcienos.

291. C. J. Taale, Hāgā.
L'Italia Scacch. 1938. VII.

Mats 2 vilcienos.

292. A. Korepins, Ardatovā.
64 1958. 15. VII

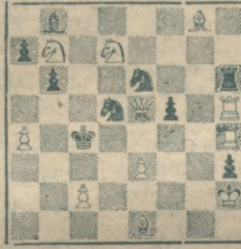
Mats 2 vilcienos.

British Chess Federation 25. turnīrs (divvilīši).

295. S. Cedar, Ūpsalā.
I. godalga.

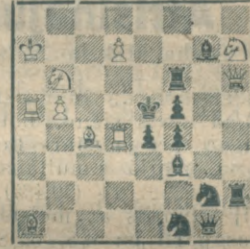

294. S. Krenbaum, Pulavā.
III. godalga.

Mats 2 vilcienos.

295. Š. C. Dutt, Kalkutā.
4. uzslava.

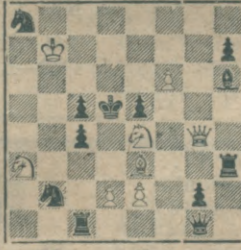

26. turnīrs (trīsvilīši).

296. G. F. Anderson, Abotā.
I. godalga.

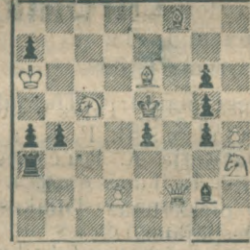

297. F. M. Godager un T. Fjeld, Hamarā.
III. godalga.

Mats 3 vilcienos.

298. E. Palkoska, Prāgā.

299. un 300. J. Telkes, Budapeštā.
3. cildinājums.

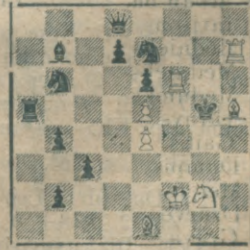

300. J. Telkes, Budapeštā.
8. cildinājums.

Mats 3 vilcienos.

301. E. A. Wirtanen, Helsīnkos.
11. cildinājums.

Atrisinājumu iesūtīšanas termiņš 1. septembris.
Uzdevumam 275. pievienojams melns Bb5.

Risinātāju tabula.

	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	Kopā	
1. B. Barons	3	4	3	4	2	2	2	3	3	3	4	8	2	—	3	—	2	2	2	2	4	—	2	5	65	
2. D. Gandelis	—	—	—	—	—	—	—	2	3	3	4	8	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	5	54	
3. K. Gulevskis	3	4	3	4	2	2	2	3	3	3	4	8	2	3	3	3	2	2	2	2	2	4	3	5	75	
4. E. Juliks	3	3	2	4	2	2	2	3	3	3	4	8	2	6	3	—	2	2	2	2	2	2	3	5	71	
5. J. Kāpostiņš	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	3	3	—	2	2	2	2	2	3	5	29	
6. Kankiitis	3	3	2	8	2	2	2	3	3	3	4	8	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	5	75	
7. H. Kiršs	3	4	—	—	2	2	2	3	3	2	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	
8. A. Laurs	3	3	2	4	2	2	2	3	3	3	4	8	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	5	71	
9. G. H. Lēvins	3	4	3	4	2	2	2	3	6	4	4	8	2	6	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	5	80
10. N. Michlins	3	3	3	4	2	2	2	3	3	3	4	8	2	12	2	3	2	2	2	2	4	3	3	5	82	
11. J. Millers	3	3	3	4	2	2	2	3	3	3	4	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	
12. A. Ridigers	3	3	2	4	2	2	2	3	3	4	8	2	3	3	3	2	2	2	2	2	3	3	5	70		
13. N. Saule	—	—	—	2	2	2	2	2	2	3	—	—	2	6	3	3	—	—	2	—	—	—	—	—	30	
14. A. Sūrumš	3	3	2	4	2	2	2	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	
15. J. Viksniņš	2	—	—	4	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	

Iebildumi līdz 10. augustam.

Atrisinājumi

(Šacha Māksla 25. un 26.)

218 (Kuze): 1. Lf2—Ke6 2. Tc5 1... Ke4 2. Kf6 1... Kg4 2. Ld7+ 1... Kf4 2. Tc4+.

219 (Kuze): 1. La4 (Kf6, g6) — 2. Tb6+ 1... Kg4 2. Kg7 vai f7.

220 (Antoniškis): 1. Tf4 (dr. 2Tf5+ un 5Zg6×) 1... Kf4: 2. Zd5+ 1... Ze3 2. Dd4+ 1... e5 2. Ld6+ 1... Ld5: 2. Dc7:+ 1... Zf8 2. fs:D.

221 (Zapackis): 1. Zd2—Kc6 2. Ze4—Kb6 3. Tc5 1... Ke6 2. Zc4—Kf6 3. e4. Blakus risin.: 1. Za5—Kc6 2. Zb5!—Kb6 3. Zd4!

222 (Cristoffanini): 1. c4.

223 (Tuxen) 1. Zf3.

224 (Larsen): 1. Zd8.

225 (Hegermann): 1. Tfe1 (dr. Ze7+) 1... c6 2. Tc1 1... c5 2. Tg1.

226 (Vālcīņš): 1. Tc4—Kd6 2. Td7+ 1... Dd6 2. Lf7+ 1... e4 2. Zf4+. Trīs variantos melnās D piesiešana. Diemžēl balto B a4, a5, b5, e2 neiespējams.

227 (Kipping): 1. d4 (dr. d5×) 1... Tac4 2. a8Z 1... Tcc4: 2. f4 vai Lf4 (duāls).

228 (Lepuschütz): 1. Kb7!—Le1 2. Df1+—Kh2 3. c8D 1... Lc7: 2. Zf6—Lg5 3. Df1+.

229 (Adabaševs): 1) Nem atpakaļ Be7:Zb8T (B no c7 sitis uz b8 melno Z un pārvērties tornī) un turpina 1. c8D×, 2) Nem atp. Bd7:Lc8Z un turpina 1. d8D×, 3) Nem atp. Th1—h2 un 1. 0-0×, 4) Nem atp. Kb5—a4 un 1. Za4×.

230 (Antoniškis): 1. Zc4.

231 (Puig): 1. Da7 (dr. 2Le6+) 1... Tg5 (Zg5) 2. Df2+ 1... Zf4 2. Le4+ 1... d5: 2. Dd7+ 1... Lg5 2. Tg5. Blakus risinājumi: 1. Da6, 1. Ze2:, 1. Da8 un 1. Le6:+.

232 (Veders): 1. e5 (dr. Le2+) 1... Ta2 2. Te8 1... La6 2. Tf6: 1... Td2 Te4 1... Ld5: 2. Zd5:

233 (Popsujēvičs): 1. Le2—Kc4 2. Dc5+ 1... Kc6 2. Zb4+ 1... Kd6 2. Lf5 1... Ke4 (e6) 2. De7+ 1... f4 2. Da6.

234 (Kukainis): 1. Dd6—Kf7 2. De5 1... c1 2. Df8.

235 (Lindner): 1. Df6.

236 (Nikolai): 1. Te6.

237 (Krelenbaum): 1. Ld8.

238 (Nanning): 1. Dd8. Blakus ris. 1. Df7:

239 (Drese un Niemeijers): 1. Ka2 (dr. Td1) 1... d4 2. Tdc2 1... e5 2. Zd5:+ 1... f6 2. Tbc2+.

240 (Jink): 1. Ze5 (dr. Zec4 vai c6×) 1... Ze4+ 2. Kh4 1... Ze6+ 2. Kh6.

241 (Halumbirek): 1. Lf5—Lf5: 2. h7!—Lh7: 3. Dc2—Lc2: 4. Zf4+.

Šachisti!

Starptautiskā risināšanas sacensībā, kurā šogad riko Austrijas apgabala šacha savienība, Latvija allaž guvusi labus panākumus. Mēģināsim atkārtot 1954. g. sasniegumu — uzvaru. Tādēļ šachisti — problemisti, kas vēlas piedalīties sacensībā, tiek lūgti pieteikties komandas kapteinim P. Keirānam, Rīgā, Pērnavas ielā 41, dz. 9, līdz š. g. 15. augustam.

LSPB nebiedriem dalības nauda Ls 1.—(iesūtīt pastmarkās).

Uzdevumi, 12 divvīļi un 12 trīs vīļi, kurus dalībniekiem piesūtīs 1. oktobrī, jāatrisina mēneša laikā, t. i. līdz 1. novembrim. Komandā var ietilpt 25 risinātāji (10 labākos rezultātus skaita sacensībā). Gadījumā, ja pieteiksies vairāk dalībnieku, priekšroku dos tiem, kuri jau kādus panākumus guvuši risināšanā, kādēļ kandidātus lūdz uzrādīt līdzšinējos sasniegumus.

Flora neveiksme

Ja mēnesi atpakaļ man kāds būtu teicis, ka simultānā no 50 partijām zaudēšu 20, es to uzskatītu par sliktu joku, bet Leņingradā tas man bija jāpiedziyo — tā rakstīja Flors savā pirmajā Padomju Savienības apciemojumā laikā 1951. gadā.

Tagad nu Flors cietis vēl smagāku katastrofu — šoreiz Maskavā.

14. jūlijā Flors spēlēja ar laika kontroli (36 vilcieni 2 stundās) pret 8 pirmās kategorijas šachistiem. Pēc septiņām stundām rezultāts rādīja +3—1—4 Maskavas šachistu labā.

Jau pašā sākumā, izņemot divas partijas, pret Piskovu un Zagorjanski, iniciatīva pāriet Flora pretinieku pusē un pēc 4 stundu spēles nāk pirmais maskaviešu panākums — Kocs labi nospēlējis atklātņi (Kolles sistēmu), iegūst mazas pozicionālas priekšrocības un ar efektīvu, tālu aprēķinātu kombināciju, gūst uzvaru.

Flors.

Kocs.

Sekoja 24. Ze6:!!—Ze6: 25. Le5:—De5: 26. De7!!—De7: 27. Te6:—De6: (melnie nevar dāmu glābt) 28. Le6:+—Lf7 29. Lf7:+—Kf7: 30. Td1 un 39. vilcienā Flors padevās.

Ar šo uzvaru Kocs uzstādījis «pirmās kategorijas šachistu rekordu», jo viņa simultānu panākumu sarakstā ir arī uzvaras pār Kapablanku un Fainu.

Tālākā spēlē sekoja vēl divi zaudējumi — Jelcovam un Piškovam, un tikai pret Zagorjanski pasaules meistariības kandidāts spēja uzvarēt.

Neizšķirti beidzās cīņa ar Fridšteinu, Snegirevu, Davidu un apdāvināto Smislovu. Pret pēdējiem diviem gan Floram vajadzēja pielietot visu savu māku un spējas, lai glābtos neizšķirti.

Smislovs enerģiski un smalki spēlējot guva iniciatīvu centrā un karāļa spārnā piespieda Floru atdot kvalitāti. Asprātīgi manevrējot viņš paglāba savu atklāto karāli no šacha un guva draudošu brīvbandnieku.

Smislovs.

Flors.

Balto stāvoklis liekas ļoti kritisks, bet Flors tomēr atrod labi apslēptu glābiņu. 64. Le5! (dabīgo 64. Db2 atspēko Dd3 un Dc2) 64... De4 65. Da1—Te7 (tagad pēc 65... Dc2 sekotu 66. Da8) 66. Lg3—Td7 67. Df6—Tg7 68. Dc3—De2 69. Db4—Tg5: (arī pēc 69... b2 baltie ar mūžīgo šachu gūst neizšķirtu) 70. Kg3:—b2 un baltie sāk mūžīgo šachu.

Vienīgais mierinājums Floram ir tas, ka arī citas slavenības, kā Kapablanka un Fains, pret padomju šachistiem ir spējuši sasniegt tikai 35—40%.

Atceresimies, ka Fains cieta smagu neveiksmi pret 6 pirmās kategorijas šachistiem, zaudējot 3 partijas, vienu uzvarot un divas gūstot neizšķirtu.

Pēc seansa Flors izteicis vēlēšanos atkārtot šādu seansu, bet tikai pret 6 dalībniekiem un viņam izdevīgāku laika kontroli, cerot sasniegt labāku rezultātu.

Atrisinājumi

83. Dubulta krustvārdmīkla.

Līmeniski: Irki, Ikri, Adī, Ida, Nots, Ston, 2. Neir, Rien, Smek, Kēms, 3. Osi, Iso, 4. Stekam, Makets, Neista, Atsien, 5. Ūmā, Amū, 6. Akata, Ataka, Unik, Skinu, 7. Pasen, Nesāp, 8. Ikoni, Inoki, Atsif, Tista, 9. Itā, Ati, 10. Skopāk, Kapoks, Keilen, Neliek, 11. Not, Ton, 12. Eha, Alle, Učat, Taču, 13. Olas, Salo, Tus, Sūt, Mava, Avān.

Stateniski: 1. Ilis, Sili, Ani, Ina, Siko, Okis, 2. Ētak, Kate, Koks, Skok, 3. Ašo, Oša, 4. Ieskāt, Taksei, Nepels, Slepē, 5. Api, Ipa, 6. Aromu, Umora, Iknāt, Tanki, 7. Mišit, Tisim, 8. Isina, Anisi, Aktūs, Sutka, 9. Ūna, Anu, 10. Nediēn, Neiden, Teicām, Māciet, 11. Iks, Skī, 12. Stuk, Kūts, Ires, Sēri, 13. Sica, Acis, Sēt, Tes, Nava, Avan.

84. Dubulta krustvārdmīkla.

Līmeniski: 1. Smuts, Stums, 2. Atkārt, Atrakta, 3. Kate, Etak, Idam, Madi, 4. Refāk, Kāter, Nites, Setin, 5. Tri, Irt, Aso, Osa, 6. Staps, Spals, Stoks, Skots, 7. Esat, Tase, Kāsa, Asāk, 8. Nenoniak, Kanonen, 9. Smiet, Teims.

Stateniski: 1. Rūtas, Satur, 2. Atsitās, Safista, 3. Dāfa, Atād?, Pans, Snāp, 4. Satek, Kētas, Steps, Spēts, 5. Uša, Ašu, Odi, Ido, 6. Sitiņ, Nitiņ, Skart, Traks, 7. Sadi, Idas, Taks, Skai, 8. Atsakās, Sakāsta, 9. Skots, Stoks.

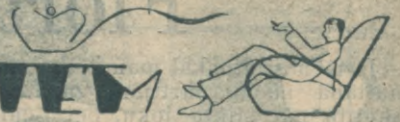
Vidū: Skaidos, Sodiaks, Teicams, Smāciet, Madaras, Saradām.

—N—

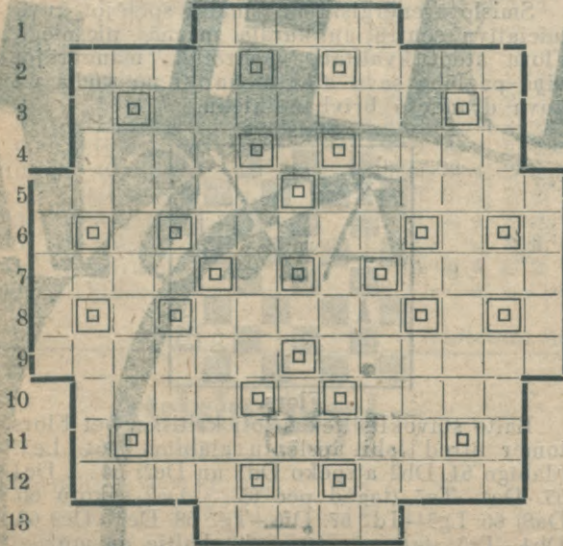
85. Krustvārdmīkla.

Līmeniski: 1. Kalpakieši, 2. Paskut, 3. Nr, VEF, 4. Apkase, Nr, 5. Sāpūs, Lien, 6. Trī, Dzēsi, 7. Ro, Sēra, T t, 8. Ola, La, 9, Fa, Lūzums, 10, Adventists.

Stateniski: 1. Katastrofa, 2. Ap, Parča, 3. LAS, Pi, 4. PS, Kūts, 5. Aknas, Nule, 6. Kārs, Drast, 7. It, Elza, Ūi, 8. Ie, Ams, 9. Ienest, 10. Infinitivs.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

88. Krustvārdmīkla.

Uzd. Urga.

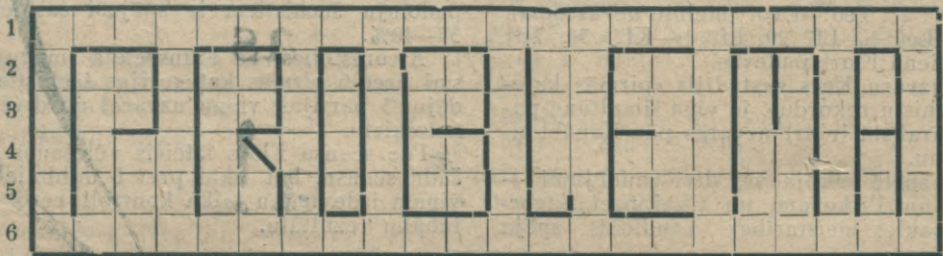
Līmeniski: 1. Senvācu dievs un cīstisēvs. 2. Trauks. Izsauciens. 5. Nošu līniju savienojamā zīme. 4. Putns. Dzimuma šūnas. 5. Rad. Bļaus. 6. Senlatvis. 7. Rimt. Stabu zāle, kur filozofs Ceno mācīja. 8. Vācu filozofs. 9. Darbā esošs. Pag. Bauskas apr. 10. Ēdamais. Strupie. 11. Spriedums. 12. Atsevišķi. Slāpst. 13. Zobens.

Stateniski: 1. Diezgan! 2. Satiksmes vārds. Čepure. 5. Lauku vienība. 4. Nav drōsmes. Jaunekļu savienība. 5. Vir. vārds. Ceturtdaļa no vesela. 6. Ienākumi. 7. Patlaban. Nākošajā. 8. Skotu kalnieku īsie svārki. 9. Nolietosies. Pekles upe. 10. Orderi. Atrodami. 11. Rāpuļi. 12. Jautājums. Iegādājās. 13. Pag. Jēkabpils apriņķi.

89. Krustvārdmīkla.

Uzd. V. Kukainis.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22

Līmeniski: 1. Vēsturisks administratīvs pārvaldnieks. 2. Krievu burts. Vietn. vārds. Burts. Nots. Kabina. 3. Pats. Kāda latvju rakstnieka pseidonīms. Ķīniešu ģenerālis. Dzīvnieki! Prepozīcija. 4. Slaktē. Stacija. Natrijs. Rati (aēg.). Burts. 5. Sporta biedrība Rīgā. Saiklis. Jautājums. Alumīnijs. Spāņu titulis. Burts. 6. Pilsēta SPRS.

Stateniski: 1. Kviekt. 2. Šeit. 3. Arzēns. Trīto. 4. Senās Grieķijas novada iedzīvotāji.

5. Dzenas. 6. Sporta biedrība. Izsauciens. 7. Latvju problēmists. 8. Šaha figūra. 9. «Mālē». 10. Burts. Skatīts. 11. Saules dievs. Vietniekvārds. 12. Žīdu mācītāji. 13. Apg. Āzijā. 14. Blaumaņa stāsts. 15. Ripki. «Kostē». 16. Sachmeistars. 17. Romas valdnieks. 18. Atļauj. 19. Pils. Krievijā. 20. Kustos. 21. Alva. Spēj. 22. Rakstāmlieta.

86. Spirāles mīkla.

1-4 — Kostarika, 2-5 — Ikars, 3-6 — Karsti, 5-8 — stienis, 7-10 — Nisels, 9-12 — elсот, 11-14 — Otava, 15-16 — vasara, 15-18 Ararats, 17-20 — atskaņa, 19-22 — nandēt, 21-24 — Detroita, 25-25 — Itaka, 24-27 — ākacis, 26-28 — ciska, 27-29 — skara, 28-50 — araks, 29-32 — akstīties, 31-54 — iesnas, 33-35 — nasta, 34-37 — Itālija, 36-39 — juuda, 38-40 — Daugava.

87. Dubulta krustvārdmīkla.

Līmeniski: 1. Sipa. Apis. Tīks. Skil. 2.

Alberts. Strebla. 3. Bar. Rab. Amu. Uma. 4. Araks. Skāra. 5. Sot. Toš. Lit. Til. 6. Ikoni. Inoki. 7. Kar. Rak. Eit. Tie. 8. Atart. Trata. 9. Pas. Sāp. Ein. Nie. 10. Ieradzi. Izdarei. 11. Tēce. Ecēt. Adat. Tāda.

Stateniski: 1. Sūba. Abūs. Ipat. Tapi. 2. Atsākta. Atkasta. 3. Par. Rāp. Sic. Cis. 4. Atira. Arita. 5. Ber. Reb. Tor. Rot. 6. Alota. Atola. 7. Rok. Kor. Rad. Dar. 8. Sliet. Teils. 9. Īsa. Asi. Eid. Die. 10. Māttei. Ietitam. 11. Skūs. Suks. Enōt. Tōne.